

GEOGRAFIYA FANINI O'RGANISHDA YANGI INNOVATSION USULLARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.

Xolmatova Yoqutxon

Namangan viloyati Namangan tuman 19-sonli umumta'lim maktabi Geografiya fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada geografiya fanini o'rganishda yangi innovatsion usullardan foydalanishning ahamiyati, interfaol metodlar foydalanish, ushbu metodlarning dars jarayoniga va ta'lim sifatiga ijobiy ta'sirlari haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: geografiya, geografik ma'lumotlar, tanqidiy fikrlash, o'qitish metodikasi, interfaol metodlar, innovatsion usullar.

Geografiya fani o'quvchilarning fazoviy ongini, tanqidiy fikrlashni va global fuqarolikni rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Geografiya fanini o'qitish samaradorligini oshirish va o'quvchilarni mazmunli o'rganish tajribasiga jalb qilish uchun o'qituvchilar innovatsion uslub va texnologiyalarga tobora ko'proq murojaat qilmoqdalar. Geografiya ta'limini o'zgartiruvchi asosiy yangiliklardan biri bu interaktiv xaritalash vositalarini qabul qilishdir. Geografik axborot tizimlari (GIS) dasturiy ta'minoti va onlayn xarita platformalari o'quvchilarga dunyoni o'rganish, fazoviy ma'lumotlarni tahlil qilish va moslashtirilgan xaritalarni yaratishning dinamik usullarini taklif qiladi. Haqiqiy dunyo geografik ma'lumotlari bilan amaliy tarzda shug'ullanish orqali o'quvchilar geografik tushunchalarni chuqurroq tushunishadi va qimmatli tahliliy ko'nikmalarni rivojlantiradilar. Geografiya darslariga virtual ekskursiyalarni kiritish o'quvchilarga sinfdan chiqmasdan turli geografik joylashuvlar va madaniyatlar bilan tanishish imkonini beradi. Virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) kabi immersiv texnologiyalar orqali o'quvchilar turli landshaftlar, ekotizimlar va diqqatga sazovor joylarni o'rganishlari mumkin, bu esa dunyoning geografik xilma-xilligiga qiziqish va minnatdorchilik tuyg'usini uyg'otadi. Virtual sayohatlar faol o'rganishni rag'batlantiradi va interaktiv tadqiqotlar uchun imkoniyatlar yaratadi.

Gamifikatsiya - bu an'anaviy darslarni qiziqarli va interaktiv tajribaga aylantiradigan geografiya o'qitishning innovatsion yondashuvi. Geografiya ta'limiga o'yin elementlari, viktorinalar, topshiriqlar va mukofotlarni kiritish orqali o'qituvchilar o'quvchilarni rag'batlantirishlari, sog'lom raqobatni rivojlantirishlari va ta'lim natijalarini oshirishlari mumkin. Gamified o'rganish geografiyani o'rganishni qiziqarli, qiziqarli va samarali qiladi, o'quvchilarni faol ishtirok etishga va bilimlarni saqlab qolishga undaydi. Ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish vositalari murakkab geografik

ma'lumotlarni vizual formatda taqdim etishning kuchli usulini taklif qiladi. Grafiklar, grafiklar, xaritalar va interaktiv vizualizatsiya yordamida o'qituvchilar o'quvchilarga fazoviy naqshlarni izohlash, tendentsiyalarni tahlil qilish va geografik ma'lumotlarni yanada samaraliroq tushunishga yordam beradi. Vizual tasvirlar mavhum tushunchalarni aniq qiladi va faol ishtirok etishni osonlashtiradi, bu esa o'quvchilarda kuchli ma'lumot savodxonligi va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga imkon beradi. Hamkorlik zamonaviy ta'limning asosi bo'lib, geografiya kabinetlari ham bundan mustasno emas. O'quvchilarni hamkorlikdagi loyihalar, guruh faoliyati va tengdoshlarga muhokamalar ustida birgalikda ishlashga undash jamoaviy ish, muloqot qobiliyatlari va jamoa tuyg'usini rivojlantiradi. Birgalikda o'rganish tajribalarida ishtirok etish orqali o'quvchilar g'oyalar, istiqbollari va tushunchalarni almashishlari, geografik tushunchalarni tushunishlarini kuchaytirishlari va muhim ijtimoiy va kognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishlari mumkin. Muammoli ta'lim - bu o'quvchilarga qaratilgan yondashuv bo'lib, o'quvchilarni tanqidiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalaridan foydalangan holda real dunyo geografik muammolarni hal qilishga undaydi. O'quvchilarga haqiqiy muammolar, dilemmalar va stsenariylarni taqdim etish orqali o'qituvchilar geografik tushunchalarni va ularni amaliy qo'llashni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Muammoli ta'lim izlanish, izlanish va kashfiyotga yordam beradi, o'quvchilarga o'z ta'lim sayohatlarida faol ishtirok etish imkoniyatini beradi.

Xulosa: O'qitishning innovatsion usullari geografiya ta'limini boyitish va o'quvchilarni globallashtirgan dunyo murakkabliklariga tayyorlashda muhim o'rin tutadi. Interfaol xaritalash vositalari, virtual sayohatlar, o'yinlashtirilgan o'rganish, ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish, hamkorlikdagi loyihalar va muammoli o'rganishni qo'llash orqali o'qituvchilar qiziqish, ijodkorlik va geografiyaga umrbod ishtiyoqni uyg'otadigan dinamik, qiziqarli va ta'sirli o'quv muhitlarini yaratishi mumkin. Zamonaviy o'qitish yondashuvlarini integratsiyalashgan holda, geografiya ta'limi o'quvchilarga bizning rang-barang va dinamik dunyomizning o'zaro bog'liqligini qadrlaydigan bilimli, o'ychan va faol global fuqarolar bo'lishga imkon beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. J.G. Yo'ldoshev, S.A. Usmonov. Pedagogik texnologiya asoslari. T: "O'qituvchi". 2004
2. M.T. Mirakmalov, M.M. Avezov, E.Y. Nazaraliyeva. Tabiiy geografiyadan amaliy mashg'ulotlar. T: "Fan va texnologiya" nashriyoti. 2015
3. Rakhmatov, Dilmurod. "Opportunities and pedagogical importance of using einformation educational resources in education." Web of Scientist: International Scientific Research Journal 2.04 (2021): 430-437.
4. Rakhmatov, Dilmurod. "Mobile technologies in the higher education system." Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal 2021.02 (2021): 182-196.

5. Rakhmatov, Dilmurod, and Abduganiyev Akhror. "Digital technologies in higher education: innovative solutions in targeted learning." *Development issues of innovative economy in the agricultural sector* (2021): 83-86.
6. Колодочка, Т. Н. Фреймовая педагогическая технология в дисциплине «География» / Т. Н. Колодочка // Школьные технологии. - 2004. - № 5. - С. 203208.
7. Фоломейкина, Л. Н. Теория и практика модульного обучения в школьной географии. Современное состояние и пути развития системы образования: монография / Л. Н. Фоломейкина [и др.] ; под общ. ред. С. В. Куприенко. - Одесса, 2012 - С. 58-71.